

2025-06-11

**En nationell samordnare för utbyggnad av
kärnkraft**
KN 2024:01

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi,
kemikalier och strålning

Yttrande avseende promemorian En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar (ert d.nr: KN2024/01912)

Kärnkraftssamordningen tackar för möjligheten att inkomma med ett yttrande. Samordningen kan i huvudsak ställa sig bakom förslagen i promemorian. Vi har följande inspel.

- Det är svårt att utläsa från promemorian vad ett godkännande innebär för sökanden och den fortsatta processen, och på vilket sätt regeringens godkännande (inkl. planen) underlättar för eller minskar risken för en sökande. Så vitt vi förstår är godkännande inte bindande för någon efterföljande prövning enligt t.ex. miljöbalken, plan- och bygglagen eller kärntekniklagen även om regeringens prövning enligt 21 § första punkten i den nya lagen anges ersätta motsvarande prövning som SSM gör enligt strålskyddslagen idag.
- Vi tillstyrker att, så som anges i författningskommentaren till 4 §, en ansökan för en plats kan omfatta en eller flera kärntekniska anläggningar och att det inte finns något hindrar mot att sökanden lämnar in flera ansökningar för olika platser.
- Det anges i 4 § sjätte punkten i den föreslagna lagen att det behövs uppgifter om sökanden och de leverantörer, entreprenörer eller andra tredje parter som sökanden avser att använda sig av för uppförande och drift av anläggningen samt dessa aktörers ägarförhållanden. Detta är ett för långtgående krav. I det tidiga skede som avses är sannolikt endast en del av framtida leverantörer, entreprenörer och andra tredje parter kända.

- I 5 § anges vilka regeringen ska underrätta när en ansökan om godkännande getts in. I 20 § framgår att berörda myndigheter ska få tillfälle att yttra sig över ansökan. För att den föreslagna processen ska vara så tydlig som möjligt kan det vara lämpligt att det regleras hur och när i processen de myndigheter som bedöms berörda (dvs. utöver de som listas i 5 §) får ta del av ansökan.
- I författningskommentaren till 11 § framgår att regeringen kan besluta att en myndighet tar fram ett förslag till plan. Vi kan inte se att det finns någon bestämmelse där det framgår, dvs. på motsvarande sätt som för SMB:n (jmf. 11 § 2 st.). Det kan övervägas om det är lämpligt att införa en sådan bestämmelse i den nya lagen för att göra processen och möjliga ansvarsförhållanden tydligare.
- I 19 § anges att kommunen ska tillstyrka ansökan eller förslag till plan. Enligt författningskommentarer ska berörda kommuner ha ”tillstyrkt ansökan om godkännande för en kärnteknisk anläggning och förslaget till plan” (vår kursivering). Oaktat att det står ”eller” i lagtexten tolkar vi förslaget som att det i de flesta fall kommer att handla om två olika beslut från regeringen (ett om godkännande och ett om antagande av planen) som båda kräver tillstyrkande från berörda kommuner. Med två olika tillstyrkanden från, i förekommande fall, flera kommuner ser vi en risk att processen i många fall kommer att förlängas avsevärt i och med att det t.ex. kan ta flera månader för en kommun att hantera och besluta om ett yttrande.
- Det skulle vara önskvärt med mer klarhet i fråga om vad som avses med ”nya uppgifter som innebär hinder för att uppföra och driva anläggningen med hänsyn till Sveriges säkerhet” (t.ex. i 23 §), bl.a. i förhållande till de bestämmelser i 21 kap. 7 § miljöbalken som anger att frågor som rör försvaret alltid av mark- och miljödomstolen ska överlämnas till regeringen för prövning.

Övrigt

Det bör övervägas om en följdändring är lämplig i 9 § lagen om statligt stöd för investeringar i ny kärnkraft. Med förslagen i den nu remitterade PM:an kan det skilja sig åtskillig i tid mellan när en ansökan om tillstånd enligt KTL kan ges in jämfört med en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, eftersom

regeringens godkännande måste finnas när ansökan ges in för miljötillståndet. En möjlighet kan vara att det ska vara tillräckligt att det finns en ansökan om tillstånd enligt kärntekniklagen för att regeringen ska kunna beslut om statligt stöd. Det vore, om en sådan ändring görs, också värdefullt med ett resonemang om regeringen ändå bör ha godkänt en ansökan om ny kärnkraft innan beslut fattas om finansiering alternativt om det räcker att det finns en ansökan om godkännande.